

Szerkesztőségi iroda:

R.-Szombat, Losonezi-ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmintelen levelek nem fo-
gadhatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdető-, nyilvántér-
és felzárólapok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitoris tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Két tauulság az országos kiállításról.

Lapunk más helyén közöljük a budapesti országos kiállítás bíráló bizottságának ítéletét, mely meggyenk azon kézműiparosainak nagyobb részét, kik a tárlaton készítményeikkel versenyre jelentkeztek, nagy eredménnyel jutalmazta.

Ha kiállítóink számát tekinthetnők csak, ez eredményre büszke lehetne Gömörmegye, s ebben különösen Rozsnyó és Rimaszombat városa. Amde ugy meggyenk, mint a nevezett két város, nagyobb kiterjedéssel iparral bír, hogy sem 10—12 kiállító által kielégítően lehetett volna képviselhető azon a téren, hol például Temesmegyének csak egyetlen kis városa: Vinga, kétszer annyit mutatott be kézműiparából, mint a mi egész megyénk.

E szempontból tekintve a bíráló bizottság ítéletét, lehetetlen abból arra nem következtetnünk, hogy a csak kevésnek jutott kitüntetésben egyúttal megkaptuk a szemrehányást is, melyet túrnunk kell az ország színe előtt épen azon a téren, hol joggal várhatta tőlünk a nagybírák közreműködését.

Nem akarjuk egyenként a mulasztás okait, az egyesek avagy épen társulatok közönyét jelezni, — most már — a multa nézve — csakugyan nem volna sikere.

Arra sem akarunk kiterjeszkedni, hogy gazdaközönségünk miért nem foglalt el méltó helyet a versenyzők között? Lesz talán, ki e felől a mienknél avatottabban mondja el észrevételeit. Mi csak a mindennapi élet szükségleteinek előállításával foglalkozó iparosok ügyével kívánunk röviden foglalkozni.

A ki nálunk az előkészületeket figyelemmel kíséerte, annak észre kellett vennie azt a tájékoztatlan-ságot, melylyel iparosaink a kiállítás napjának közeledtét napról-napra várták. Sőt nevezhetnénk azt tételességgel is. Volt az ő készülődésükben mindkettőből

annyi, hogy ha a miskolci iparkamara nem küldi közénk titkárát, aligha nem marad el nagy része még azoknak is, kik az utolsó órában megjelenésre határozták el magukat.

Ez a tanácsstalanság annyira ment, hogy a végén magát a kamarát vádolták sokan arról, mintha a jelentkezőknek nem nyújtott volna kellő erkölcsi támogatást, különösen pedig mintha nem védte volna meg érdekeiket, kiállítási terek, szekrények után tőlük követelt magas díjkövetelések ellen, sőt ezzel indokolják sokan elmaradásukat is.

Hát mindez pusztán álúrügy. A kamara nem kezdhetett minden egyes kiállító érdekében újabb tárgyalásokat a kiállítási bizottsággal, sőt a közvetítését is csak úgy intézhette volna sikerrel, ha nem egyesek, de legalább is társulatok — ha már nem testületek — ohajtásának ad kifejezést.

Ez a társulati, ez a testületi szellem az, a mi nélkül hasonló versenyen — ma már — kis iparosnak olyan számban, a minővel iparágát méltán képviselheti, — megjelenni képtelen.

Vegyék tehát iparosaink a bíráló bizottság ítéletét komoly intésül arra, hogy manapság a gyáripar versenyével szemben csak testületekké szervezkedés útján juthatnak biztos álláspontra. — Erőiket csak ez uton lesznek képesek kifejteni, — míg az iparhatóságok avagy kamara járszalagán, bármilyen jó indulatu kezdek tartásuk is azt, kiskorukként önállóságra nem juthatnak.

Ez az egyik tanulság.

A másik, melyről szintén csak röviden kívánunk szólni az, hogy a mai kor már — főleg ipari téren, — nem keresi a szokatlan feltűnőt, például a fellelte nagyot, költségeset, avagy a parányit, — hanem igenis keres izlést, czélszerűséget, — innen van, hogy az avult modorban ugynevezett „remek“-be készült

munkák felé még csak annyi figyelem sem fordult, amennyinek legalább a kézi ügyesség feltűnhetett volna.

No már, hogy a kornak — és bizony elég gyakran változó — izlésével az iparos tisztában legyen, az már megint olyan feltétel, ami nélkül „ittthon“ sem álljuk ki a versenyt, annál kevésbé a mienknél nagyobb piacokon. Mert hát a tudomány, sőt a művészet is kezdi már éreztetni befolyását még a kézi iparra is, akár csak az építés körül, hol például rajz és mértan ismerete nélkül ma már csak „legény-sorba“ jut, aki megelégszik a régi tudományával.

Ezen — mi nálunk még hiányzó — ismereteket terjeszteni az ipariskolák vannak hivatva, ezekre fordítsunk az eddignél nagyobb figyelmet, ha magunkra nézve későn bár, de tanoncainkat illetőleg mindenestre elég jókor arra, hogy iparuknak ne csak taligavonó napszámosaivá, de hivatott művelőivé váljanak akkorára, midőn helyünkről lépnek a küzdelem terére.

Testületi szellem és iskola; e két tanulság betűit láttuk mi lerajzolódni a kiállítás mindazon tárgyairól, melyek fölött a bíráló bizottság bár egyenlő alakban, de nem egyenlő szavakkal osztá szét a jutalmakat.

K.

Rimaszombatban 1885. évi október hó 12-ik napján tartandó rendes őszi megyebizottsági közgyűlés tárgysorozata:

1. Alispáni jelentés a közügyek állapotáról.
2. Megyei főorvosi és rimaszombati járás-orvosi állomásoknak választás útján leendő betöltése.
3. A kilépendő közigazgatási bizottsági tagok helyett új tagok választása.
4. Belügyminiszteri rendelet a megyebizottsági tagok 1886. évre érvényes névjegyzékének összeállítása tárgyában.
5. Belügyminiszteri rendelet az 1886. évi költségvetés megállapítása tárgyában.
6. Belügyminiszteri rendelet az 1884. évi megyei inség-alap számadások tárgyában.

T Á R C Z A.

Lement . . .

Lement a nap, — a vidékre
Lassan, lassan ráborul az éjlepel,
Mint ráborul fénytelen szem,
S kihült szívre a fekete gyászfedel. —
Egy, két gyertya pislog ennél:
Az éjjelt is virasztják a csillagok.
Hej! a véges emberelme
Kutat, fűrkész még se tudja: mik azok?

A szerelmes ábrándozva
Ugy gondolja, hogy mik ott fenn fénylenek,
Mind megannyi lángot szóró
Észt elvevő, csalfa, tündér lángszemek.
Tudós előtt mindenikben
Kimért uton egy-egy világtest forog, —
Hol talán-tán, mint a földön
Annyi szív küzd, annyi ember nyomorog.

Ne kutassuk véges ésszel,
Föl nem érjük vele, a mi végtelen.
— Leborulok oh nagy Isten,
S kimondhatlan dicsőséged hirdetem.

Szabó József.

Az ítélet napja.

— Humoreszk Paál Gyulától. —
(Vége)

Az étkezésnek vége lett . . . még sem virradt; a rozzant kerék körül-belül megreperáltatott . . . mégsem virradt!
Abrahám gazda izgatottan lépett ki az udvarra s innét az utcára . . . semmi nesz . . . semmi zaj . . . minden csendes volt, mint a holtak hazája! . . .

Remegő bizonytalanság fogta el szívét; felhevült agyában ezerféle gondolat támadt, melyek ijesztő színben tüntek lelki szemei elé, de melyeknek nem mert kifejezést adni. Reszketve tért vissza szobájába, a mécs még egyre pislogott, busan, szomorúan, mintha sárgás-szürke szánnyain az enyészet vergődne kétségbeesve! Galagonya uram tévedezve tekintett maga körül felesége font; kedves egyetlen leánya pedig ágyazott. — Ujra kiballagott . . . a menyét sötét lepel bo-

ritá . . . még csak egy halvány csillag sem mosolygott a földre. — — — Az óraütés tulvilági hangon hallatszott ki a szobából . . . Ábrahám gazda reszketve számlálta: hat . . . hét . . . nyolcz . . . kilencz . . . tíz!

— Kegyes atyám! — susogá ájúlodozva — délelőtt tíz óra s még sines világság! . . . Oh, szörnyü való! . . . Bekövetkezett a szent írók jóslata . . . Itt az ítélet napja! . . .

Rémülten rohant szobájába, itt hevesen megragadta felesége karját, azután egyetlen gyermekét kezdte cizírogatni, hogy ezáltal előkészítse őket a szörnyü hír hallatára.

— Oh . . . oh . . . oh! sohajtá szakadozott lélekzessel.
Rebi néni, meg Eszterke megdermedve néztek Galagonya uram halálsápadt arczára.

— No, no, — viszonzá felesége, — mi lette kegyelmedet, hisz' egészen elrémit?

— Oh — fuldokolá Ábrahám. — iszonyu dolog történt, a természet rende felbomlott . . . a jóslat betelt . . . itt . . . a . . .

— Mi a . . .
— Ítélet . . . nap . . . ja.

A néni egyszerre sikoltott fel leányával.
— Ne ijedjete meg lelkeim, — dadogta Ábrahám bátorítól, holott kevésbé mult, hogy jó maga is le nem roskadt székebe, — ne ijedjete meg, minket nem fenyeget veszély; mi életbe maradtunk . . . de a többiek . . . azok mind meghaltak! . . . A kegyes emberek kedvesek Isten előtt, és megmenti őket a legiszonyubb esapástól! . . . Én igazhívó keresztény vagyok; naponként ellátogattam a templomba, imádkoztam szívből-lelékből; most megadta Isten méltó jutalmamat, mert megtartott szeretett családommal! . . . Oh, áldassék szent neve örökké!

Ezek után mélyen felsohajtott; kidőlt szemeit ég felé emelte; kezeit összekulcsolta és imádkozott. Ima után előkérte a bibliát és áhitatosan olvasni kezdé János Jelenésekről irt könyvének 20. része 12. 13. és 15. verseit; felesége és leánya mellé kuporodva hallgatták őt.

— „És látám a halottakat — dadogta Ábrahám vaczogó fogakkal — nagyokat és kicsinyeket állani Isten előtt; és a könyvek megnyitattának, és más könyv is nyitatték meg, mely az életnek könyve, és megítéltének a halottak azokból az ő cselekedeteik szerint. A tenger is kiadá a halottakat, melyek ő benne voltak, a halál és a pokol megadák a halottakat, melyek ő náluk voltak, és ítélet lön mindenekről az ő cselekedeteik szerint. És valaki nem találtatott beírva az élet könyvebe, a tűznek távába vettették.“ — — — Oh, szörnyü dolog — kiállt

fejét felítve, — és mindez beteljesedett! . . . Oda a világ! . . . oda az emberi nemzet, . . . csak mi élünk hárman! . . . Meghalt Bajári uram! . . . Sasi uram! . . . Martusi komám . . . mind . . . mind! csak mi maradtunk életben! — Ezután már dolgozni sem kell . . . kinek is dolgoznánk? . . . Hiába igazadtam a kerékesinálásban . . . oda a jegyző . . . oda a bíró . . . meg a tiszteletes ur is oda van! — — De mi azért ne esüggödjünk; mert hiszen meg van írva: „Az Isten eltöröl minden könyvullatást, és a halál többé nem léssen, sem a keresettséggel való sírás, sem kiáltás, sem fájdalom, mert az elsők elmúltak. Éjszaka nem léssen, és nem szükkölködnék szövetnek világossága nélkül, sem a napnak világossága nélkül; mert az ur Isten világosítja meg őket és országolnak örökkön örökké!“

Galagonya uram könnyezett, a kegyes Rebi néni zokogott, Eszterke meg keservesen pityergett . . . talán maga sem tudta valójában, hogy miért sir?

Midőn pedig Ábrahám gazda megtörölte volna szemeit, elővé a másik szent könyvet, és siránkozó hangon énekelte a két fehér eseléd közreműködésével a CXXV-ik zsoltárt.

A kik bíznak az ur Istenben
Nagy hiedelemmel:
Azok nem vesznek el
Semminémü veszedelemben;
Mint a Sion hegye megállnak,
Nem ingadoznak!“

Künn még mindig sötétség borongott, az ég egy végtelen sirbolthoz hasonlított. — — — Rebi néni éles tenorhangja csak úgy sivitott keresztül a levegőn . . . de miután ítélet napja volt, senki sem hallható.

Egyszer azonban a falu estrázsája véletlenül Galagonya uram háza felé botlott, az egetverő éneklésre, az ablak alá lopózék — — az ének nemsokára megszünt. Ábrahám gazda ismét beszélt az ítélet napról, és könnyezte rokonait, barátait, ismerőseit. Az estrázsza majd hanyat esett bámulatában, nem tudta mire vélni a maisztram szavait . . . utoljára már maga is majd elhitte az ítélet napját.

A fali óra tizenkettőt mutatott.
— Ime! — kiáltott Ábrahám — déli 12 óra van!
Tegnap ilyenkor majd kettérepedt a harang, és most . . . most néma, mint a halál!

De már ezt az estrázsza sem álhatta meg szó nélkül, hanem bekiáltott az ablakon.

— Ugyan maiszter uram, mi az ördögöt beszél annyit összevissza; még engem is majd kísértetbe hoz!

7. Belügyminiszteri rendelet Oldalfala község 1885. évi költségvetése tárgyában.
 8. Belügyminiszteri rendelet a községi és körjegyzők ügykörét érintő törvények és rendeletek összeállítására tárgyában.
 9. Belügyminiszteri rendelet Nagyrőce város által vásárolt 50000 frt értékű 5%-os magyar papírbondok tárgyában.
 10. Belügyminiszteri rendelet és Nógrádmegye közönségének átirata a megyei tisztviselők nyugdíjaztatása ügyében.
 11. Közmunka- és közlekedésügyi miniszteri rendelet a Coburg hercegi vámotak fenntartása tárgyában.
 12. Közmunka- és közlekedésügyi miniszteri rendelet a közmunkaalap kezelése és felhasználása tárgyában.
 13. Közmunka- és közlekedésügyi miniszteri rendelet az Osgyán-szelcei utvonatra felhasználandó közmunka tárgyában.
 14. Pozsony- és Veszprémmegyei átirata a ezigányok kóborlásának megszüntetése tárgyában.
 15. Borsodmegye átirata a katonaság szükségleteinek előállítására tárgyában intézett feliratának pártolása iránt.
 16. Szatmármegye átirata a körorvosi fizetéseknek állami adók szerinti beszedése és kivetése tárgyában.
 17. Zólyomgye átirata a közigazgatás reformálása tárgyában intézett feliratának pártolása iránt.
 18. Szepesmegye átirata a regale-jog szabályozása tárgyában.
 19. Jász-Nagykun-Szolnokmegye átirata a csendőrség illetménye tárgyában.
 20. Szolnok-Dobokamegye felirata a keresztneveknek az átiratokban magyarul leendő kitétele tárgyában.
 21. Hajdumegye átirata a közérdekű ezélok létesítésére felveendő költségek bélyegmentesítése ügyében.
 22. A gömörmegei közkórház félévi betegforgalmáról előterjesztett jelentés.
 23. A Gortva patak szabályozási költségeinek fedezésére vonatkozólag előterjesztett szolgabírói jelentés.
 24. Osgyán községi közmunka hátralék érdemében beadott szolgabírói jelentés.
 25. Nagyrőce város kérvénye a városi tisztviselők fizetésének emelése érdekében.
 26. Klenőz község kérvénye egy községi orvosi állomás rendszeresítésének engedélyezése iránt.
 27. Pohorella községi iskola és paplak felépítése tárgyában adott szolgabírói vélemény.
 28. Tiszolc község 1884. évi költségvetése tárgyában adott szolgabírói vélemény.
 29. Csetnek község kérvénye a községi szülésznő fizetésének emelése tárgyában.
 30. Csetnek község kérvénye távirati állomás felállítására iránt.
 31. Rozsnyó város kérvénye egy iktató, kiadói állomás rendszeresítésének engedélyezése iránt.
 32. A megyei „Gazdasági egyesület” felhívása a dohánytermelés érdekében.
 33. Pelsőc város jelentése, mely szerint a megyei „közmuvelődési egyesület” alapító tagjainak sorába lép.
 34. A tornallyai orvosi lakra vonatkozólag beterjesztett szolgabírói jelentés.
 35. Balajthy Sándor kérvénye a rimaszombati földmivessziskolába leendő felvétele iránt.
 36. Szedlaeck Endre megyebizottsági tagnak ily minőségéről lemondása.
 37. Özv. Miriovszki Lászlóné tanító özvegye nyugdíjaztatásának ügye.
 38. Forgácsfalva és több község dicahs conscriptiójáról szóló levéltárnoki előterjesztés.
 39. Szilicze, Borzova, Gombaszögi vicinális utvonat helyreállításának ügye.
 40. A csetneki malomárkon építendő hidról előterjesztett költségvetés.

41. A sajpőspöki Sajó-híd helyreállításának költség-előirányzata.
 42. A rozsnyó-betléri utszakasz kiépítése érdekében tett utazásokról szóló mérnöki számla.
 43. Feled község végén a Rima folyón lévő hid megvizsgálásáról szóló mérnöki számla.
 44. A Coburg hercegi vámotak fenntartása tárgyában beadott mérnöki előterjesztés és uti számla.
 Ezek után még több, a közgyűlés határnapjáig beérkező és közgyűlési elintéztetést igénylő ügyek.

Félévi jelentés.

Az 1885. év 1-ső felére a megyei közigazgatási bizottságban képviselt közigazgatási ágak szakelőadóinak havi jelentései nyomán.

V. A kir. ügyész hatásköréből.

A pelsőczi és rimaszombati központi fogházak állapotában lényeges változás nem történt.

A fegyelem egy a letartóztatotaknál, mint az őrségnél rendes; az élelmezés szabályszerű; az egészségi állapot általában kielégítő volt; a pelsőczi fogházban egy rab tüdőgümőkórban, egy rabnál bélhurutban és egy rabnőnek a fogházban született 9 hónapos gyermeke aszályban elhalt.

Lady István fogház őrmestere Komáromba helyeztetett át; helyére őrmesterré Varga István fogházőr léptetett elő.

Május és június hónapban a magas rablétszám miatt a zárhelyiségek Rimaszombatan elégtelenek voltak; a miatt részint Pelsőcra történt elszállítás, részint a kósárkötési munka ideiglenesen beszüntetett, az ezen munkára használt helyiség zarkának alakítottát, sőt előlegesen megszerzett engedély mellett a rimaszombati megyeháznál husz rab befogadására alkalmas helyiségek alakítása végett a munkálatok megindítottak.

A rabmunka keresmény szaporodott, mert a rabok a Rimaszombati város által folyamatba tett temető átalakítási munkálatra 25 kr. napi díj mellett alkalmaztatott és némely asztalos munkához értő rabnak munkája értékesíthető volt.

Január havában 1 fegyencz Vácra, március havában Rimaszombatból Pelsőcra 17 férfi 1 nő, Pelsőcra 1 nő Mária-Nostrára és április havában 1 fi a váci országos fegyintézetbe szállítottak.

Rabélelmezésre kiadott Rimaszombatan 1611 frt 30.¹⁵ kr., Pelsőcra 2109 frt 09.⁵³ kr., költségterítmény pedig bevétellett együtt 624 frt 33 kr, munkakeresmény pedig bevétellett 291 frt 57.⁴⁶ kr.

Ingyenes rabmunka felhasználtott a rimaszombati fogháznál 1705-, a bíróságoknál 361-, Pelsőcra 1095- és a kósárkötésnél 250 napszám.

Letartóztatva Rimaszombatan 1884. évről átvétellett vizsgálat alatti 10 fi, nő egy sem, szaporodott a létszám 27 fi, 6 nővel; kik közül szabadult vagy büntetésbe ment át 27 fi, 5 nő, letartóztatásban maradt 10 fi, 1 nő. Ugyancsak Rimaszombatan átvétellett 1884. évről elítelt 44 fi, 3 nő, szaporodott számuk 110 fi, 13 nővel, ellenben fogyott 109 fi, 13 nővel, következéleg fogházban maradt 45 fi, 3 nő. Pelsőcra 1884. évről átvétellett fegyencz 70 fi, és 9 nő, szaporodott 46 fi, 8 nő, fogyott 53 fi, 9 nővel, a következő félévre átvétellett 63 fi, 8 nő.

Statisztikai kimutatások — a királyi ügyészségtől és kir. járásbíróiságoktól — mellékeltek.

VI. A tiszt ügyész havi jelentései nyomán:

A tiszt ügyész hatáskörébe utalt adóvégrehajtási és fegyelmi ügyek menete rendes és szabályszerű volt; gátló akadályok fel nem merültek.

VII. Az árva és gyámhatósági ügyek köréből.

A megyei központi árvaszék személyzetében változás nem történt. Az ügymenet rendes; a pénzkezelés kifogástalanul szabályszerű volt, sem az ügy sem a pénzkezelésnél oly akadály, melynek elhárítása végett a közigazgatási bizottság intézkedése kívántott volna, elő nem fordult.

A számadásra kötelezett gyámok számadásai csaknem teljes számban idejében terjesztettek be vizsgálat alá, a vizsgálat eredménye általában kielégítő volt, felhívási keresetre szükség nem volt.

A tüke utáni kamatok kielégítő pontossággal lettek befizetve. Nem fizetés okából tüke felmondás elő nem fordult.

A tüzkár-biztosítási díjak befizetése eréllyel és kellő sikerrel szorgalmaztatott.

Tüzkárt szenvedett árvák a biztosító társaság által nehézség és időhaladék nélkül a kár teljes értékeig kielégítettek. A tüzkár érték a lefolyt télvében 3210 frt 48 kr. számoltatott el, kedvező volt e részben ápril, május és június hava, mivel ezen idő alatt tüzeset elő nem fordult, melynél kiskoruk is szenvedtek volna kárt.

Hagyatéki ügy elintéztetett az 1-ső negyedben 128, 58270 frt értékkel, mely 21149 frt adóssággal volt terhelve, a 2-ik negyedben 177, 77740 frt értékkel, mely 42056 frt adóssággal volt terhelve.

A gyámság alatti kiskoruk száma 1884. év végével 11307, — szaporodott 522-vel, s így gyámság alatt állott összesen 11829 kiskoruk, ellenben fogyott: teljes korúság következtében 478, nagykorúság által 14, férjhez menetel után 9, és elhalálozás folytán 30, összesen 526 kiskorukal, tehát a következő félévre átviteltek 11303 kiskoruk.

Gondnokhatósági felügyelet alatt volt és maradt 218. Az árvaszék tevékenységéről következő számok tesznek tanúságot:

a) feldolgozásnál hátralék 361, szaporodott 5741 számmal, feldolgozandó volt 6102 szám, feldolgoztatott 5642, hátralékban maradt 460 szám,

b) a kiadványozásnál hátralék 272, szaporodott 6182-vel, kiadványozandó volt 6454 szám, kiadványoztatott 6147, hátralékban maradt 307 szám.

A gyámpénztárban kezellett készpénz 29314 frt 34^{1/2} kr. melyből kiadott 22014 frt 50^{1/2} kr., átviteltek a jövő félévre 7299 frt 84 kr, magán kötvény érték 94010 frt 33 kr. Érték papirokban 173455 frt 35 krból kiadott 29081 frt 63^{1/2} kr. kezelés alatt maradt 144373 frt 71^{1/2} kr. Drágaság kezellett 8135 frt 89 kr. és ebből kiadott 94 frt tehát kezelés alatt maradt 8041 frt 89 kr. Vagyis összesen kezelés alatt maradt 245591 frt 77^{1/2} kr.

Magánosoknál kihelyezett kamatozó tüke kezellett 55260 frt 90 kr. ebből visszafizettetett 3934 frt és kezelés

alatt maradt 51326 frt 90 kr. Ezen tőkék kamat járadéka tett 1591 frt 95 kr., melyből befizettetett 1569 frt 59 kr., hátralékban előirattott a jövő félévre 22 frt 36 kr.

A gyámság alól felszabadult 527 egyén közül teljesen vagyontalan volt 67, 460 vagyonnal bírónak kezelés alatti vagyona minden nehézség és hiány nélkül kezéhez adatott.

A félévi kimutatás, egyszersmind a rozsnyói, dobsinai, jolsvai, nagyrőcei, rimaszombati városi árvaszékek részéről — mellékeltek.

VIII. A megyei főorvos hatásköréből.

Az orvosi személyzetben változás nem történt.

Az egészségi állapot januártól marezius hó végeig felyvást rosszabb volt, mennyiben a betegülési esetek szaporodtak, s a halálozás is mind nagyobb mérvű volt, javult áprilisban és határozott javulást mutatott júniusban.

A kórmentő általában hurutos lobos jellemű volt. Szórványosan észleltetett: hashagymáz Putnokon, Betlérben, a garamvölgyén, Helpán, Zádorfalán, Rimaszombatan, a rimaszécsi és tornallyai járás némely községeiben.

Hártyás torokgyik Lubenyiken 1 gyermeknél, Recskén 1 gyermeknél halálos kimenetelű, a rimaszécsi és tornallyai járás némely községeiben szelid lefolyású.

Ronesoló toroklob Berzétén 1, Jolsván 2, Berdarkan 2, Borzován 1 eset.

Hökhurut Polonkán és szünet nélkül a rimaszécsi és tornallyai járás némely községeiben.

Vérhas a rimaszécsi járáshoz tartozó községekben.

Himlő Alsó-Vályban 2 eset.

Himlőcs Helpán, Polonkán és Zádorfalán.

Kanyaró Dobsinán, a Gólnicz-völgyi telepen, Imolán, a tornallyai és rimaszécsi járás némely községeiben.

Rüh a Garamvölgyön, a rimaszécsi és tornallyai járás némely községeiben.

Heveny hughes-takar Tornallyán, Polonkán, Bejében és Lökösházán.

Bujakór; a rozsnyói, tornallyai járásban, a nagyrőcei járáshoz tartozó Ratkó-Bisztró és Filler községekben.

Másodlagos bujakór a tornallyai és a nagyrőcei járás némely községeiben.

Orvos törvényszéki és orvos-rendőri esetekben: Vizsgálatott 153 könyű, 42 sulyos testi sérelem, eszközöltetett orvos-rendőri hullaszemle 19, hullabontás 12, orvos törvényszéki hullabontás 10. Öngyilkosság megállapított 8, melyből 2 főbelövés, 2 akasztás, 1 dynamit által.

A megyei közkórházban a mult évről beteg átvitellett 26 férfi, 20 nő és 2 gyermek, összesen 48 egyén. Ezek száma a félév folyamán szaporodott 193 férfi, 125 nő, 7 gyermek, összesen 325 beteggel; az ápoltak összes száma 373; apadt pedig 194 férfi, 120 nő és 8 gyermek, összesen 322 egyénnel, kik közül meghalt 25, javult 26, nem javult 10, tehát teljesen gyógyult 261; ápolás alatt átvitellett férfi 25, nő 25, gyermek 1, összesen 51 beteg.

Kéjhölgy tartózkodott átlag Rimaszombatan 6. Rozsnyón 7, Putnokon 2, Tornallyán 1, kik havoként megvizsgáltatván, egészségeseknek találtak.

A rimaszombati és pelsőczi fogházak február és marezius havában túltömvé találtak, intézkedés elszállítás, sőt zárka szaporítás által idejében megtörtént, különben a kir. járásbíróisági fogházakkal együtt tisztán tarattak, jól szellőztettek, s a rabok egészségi állapota kedvező volt.

A hasznos házi állatok közt ragályozó járványos kórok nem mutatkoztak. Szórványosan fordult elő száj- és körömfájás 1 esetben, rüh 17 lónál és 5 drb juhánál; méty miatt levágotott Csetneken 68 drb juh; vesztésben 1 drb sertés elesett, 3 malacz gyógykezellett; orbánczban elesett 72 drb sertés; taknyosság miatt kiirtott 3 ló, zár alatt tartott 16; vérhasban szenvedett 2 szarvasmarha, talyogban 4, bujakóros tünetek észleltettek 2 bikán.

Kertészet.

A konyhakerti munkák havi szemléje.

Október hó.

Kedvező időjárással minden gyökérnövény, fejes és savoyi kél kiásatik és téli használatra pincékbe vagy a czéluk megfelelő zöldség-verembe iszap vagy homok közé teendők. A gondos és előrelátó háziasszonynak korántsem kell utasítást adnom, hogy a nyári és téli retek, a czékla, a murok, — sárgarépa — pasztinák, torma, zeller, petrezselyem, pozdor, katáng, szóval valamennyi gyökérnövények, miután kiásattak, a földrészek-és levelektől megtisztítva, a föld nedvességétől megtisztítanak és csak azután rakatnak egymást követő sorrendben telelő helyekre. A három első gyökérnövény kivételével, a többiből annyi ásatik ki, a mennyi téli fogyasztásra mulhatatlanul szükséges, különösen ott, hol a telelő helyiség csekély, már csak azért is, minthogy a többi: a murok, pasztinák, torma, zeller, petrezselyem, pozdor és katáng a legkeményebb télen sem szenved a fagytól, hogy ha a zöldséggyökerekben künn marad.

A kalerabé, fejes kél, vörös kaposzta szintén jól telelhet ki, hogyha tövestől ássuk, s a legalsó levelektől megtisztítva, homokkal vegyített földbe a pincékbe verméljük el. Karfiol, bimbós kél, a leveles- és fodros kél palántát is könnyen és jó eredménytel telhelhetni, hogyha egy kiirtott melegágyba vagy 40 cm. mély gödörbe oldalvást fekvé helyezük, úgy azonban, hogy gyökerei földdel eltakarva legyenek, mire deszkával lefedetnek, s azok fölé egy réteg polyva hintetik, s rája zsup-szalmát terítünk szét. Ha melegágyba adtuk, enyhe időjárás mellett a mig lehet, azt nyitva kell hagynunk és szellőztetni; zord és hideg időben pedig befedendő.

A téli endiviát is most kell kiszedni, és vagy pinczében, vagy virágházban az állványok alatt helyezük el, hol a használatig szépen megsárgul és gyöngye lesz.

Apró nyári- és dughagymát, foghagymát ha még nem ültetett volna, még a fagyok beállta előtt ültessünk, s ha ezek bekövetkeznek, az ily ültetvény-ágyakat — a már szeptember hónap elültetettekkel együtt polyva, lomb és harasztal fedjük be. — A régi spargagyak on az elsárgult kóro a földszíne felett egy arasznyira levágtatik, s miután előbb az érett magbogyók leszedetnek s az ágy tisztára gyomláltatott; kézi kiskapával a földjét megkapáljuk, s jól elkorhadtrágyával egy másfél arasznyi magasan befed-

Galagonya uram, mintha tüzes vassal érintették volna, úgy felugrott székéről.

— Ki beszél itt? . . . hebegte ijedten. — Miféle elátkozott szellem kóborol a holtak hazájában?

— Ej — dűnyögte vissza az estrázs — ne tegyen lóvá, nem vagyok én szellem!

Galagonya uram nagyot bámult.

— Nem szellem? . . . dadogta akadozva. — Hát ugyan micsoda?

— Hát estrázs!

— Estrázs? . . . viszonzá még nagyobb bámulva. — Hát ninesen itélet?

— Van a pokó'ba! . . . Már hegy volna itélet!

— Hiszen déli tizenkét óra van, s még sem virradt ki. Hát nem Isten itélet ez?

— Ej, ne bolonduljon a maiszter uram; hiszen most ütött az óra éjfélt után hármát!

— Ugyan ugy-e?

— Persze, hogy ugy!

Galagonya uram megvakarta füle tövét, azután köhögött, nyüszörgött, és végül hol kegyes feleségére, hol meg szende leánykájára pillantott.

— Perdició! — kiáltott fel haragosan, nagyot rántva nadrágja szelén, — ez már nines rendén! En tudákos ember létemre ily csuful jártam!

Azután oldalbordája elé lépett és méltatlankodva folytató:

— Te, te asszonyi állat! mindennek te vagy okozója, mert a reggeli bablevest vacsorára tálaltad fel, holott volt ká . . . kása is!

De Rebi néni ez egyszer nem riadt vissza férje urától, és amit soha sem tett, most itéletnap estéjén tette meg, hogy tudniilki csipőjére szoritá kezét, és istenigazában imigy válaszott Ábrahám gazdának:

— Oka biz' ennek a kend esze, mert az este azt itta meg a bor helyett!

Galagonya uramnak be kellett látnia, hogy életparjának ez egyszer teljesen igaz van; miért is nagy bölcsen engedelmet kért jogtalan fellépése miatt; azután pedig behívtá az estrázsát, és megígéré neki, ha a történetkről hallgatni fog, olyan nyoszolyát készít számára, hogy még dedunokája is áldani fogja érte.

Az estrázs meg is ígérte a titoktartást, de azért még a szomszéd falvakban is tudták: hogyan történt meg az itélet napja Tözegen.

jük. A magonez vagy zsenge tövekről készített spárga-ágy is tisztára gyomlálendő jki.

Az articsóka és cardon körüli munkák is mostan sikerelendők. Az előbbi virágfejét most használhatni; töveit a föld színe felett 10 cm. magasan a virágfők levágása után szintén levágjuk, s lomb és harasztjal jól befedjük. A cardon, melynek levélszára spárga gyanánt készítették, szalmába tartatják és a földre hajlítva ugyancsak földdel fedetik le, hogy gyöngé és fehér legyen. Így fehérethetni azt, ha tövestől ásatik is és pinczébe adjuk.

Az üres hideg- és melegágyak kivételnek és száraz helyre hozandók, míg ismét rájuk kerül a sor. Az azokban levő föld trágyával vegyítve egy rakásra halmozassék, honnan később, mint igen jól pihent melegágyföld értékesíthető. Egy kedvező napot sem szabad elszalasztanunk a nélkül, hogy a kertet ne ássa s a körülményekhez képest, a hol szükséges, ne trágyázzunk. A ki csak szerit ejtheti, nem fogja zöldgékertjét összel felásta tla nul hagyjni, csak hogy ezen munka kivételében, az időjárás vajmi sokszor le nem küzdhet akadályokat gördít a kertész elé. Egy termelő.

Levelezések.

Budapest, 1885. szept. 30.

Piroslik már a fák a levél, süvölt köztük, süvölt az őszi szél... Prózába folytatva, azt jelenti ez minékünk boldog pestieknek, hogy itt a szezon, itt van újra!

Tisztelet, becsület az idej holt szezonnak, mely bizony mondom, elevenebb volt — hála a kiállításnak! — egyenlő nagy város téli évadjánál, de az igazán fővárosi élet mégis csak most kezd hatalmasan neki lendülni, mióta az est árnyai hamarabb szállnak alá, és a ligetek zöld gyepszönyege helyett a szürke aszfalt lett a divó sötány; mióta a kávéházak tündöklő ablakai mögött nyüzsgő embergomolyokat látunk, és a színházakban — visszazárlingózzván mind a szabadságot jelezsek, — nemesak „amugyan,” de isten igazába kezdenek játszani.

Szóval, a budapesti ember, kit sorsa egész nyáron át itt tartott, csak most éri táglui tüdejét és könnyebbülten szakad ki a sohaj kebléből: végre, végre elememben vagyok!...

Csak a vigadó előtti kioszkoeska, a kedvelt „Hangli” őrzi meg szívósan nyári képét, daczára a sárguló akáczoroknak. Reggelként hiába zörrent néha bus szél a fák gyérülő lombozatát, hiába hallszik titkos, zizzenő hullanása a sápadt leveleknek, csak összegyülemlik azért még mindig ugyanaz a vászártekos törzsvendégsereg a vidám ugrókat magasba szökellő vizsugara előtt.

Az utczákon a Bukovay-náczói hemzseg mostanában (ez az ő hónapja), ki „öregestül,” ki pajtásostul bandukol városzerte. Zöld a remény színe, de azért „a haza reménye” bizony morderül, rátormedne arra az életunt filiszterre, aki őt „zöldnek” vakmerősködni mondani, mert csak a vidékről most először felkerülő balek „zöld,” hiába érett meg, amint arról testimoniuma tanuskodik, teszzen azt a pataki vagy szentesi zsendítő egalj alatt.

Különbön küün az utczán nem egy tarka képet pingál most olykor jókedvében a véletlen. Jóképű alföldi parasztok ezíra rojtos, habfehér gyolcsatyában... piros turbános, sárga kaftános, napsütötte erzu ozmanlik, emitt széles kék butyogóju, atletatermetű szerbek bojtos fezzel tar koponyájukon... prémes ködmönös lengyel testvérek fekete csalmaival fejkükön amott szivárványlő csoportozatokba verődnek az őszi verőfényen sűtkéző utczasoron!... Ilyen, egészen katalóguson kívüli „embereszeti” kiállítást varázsolt ide a mi országos kiállításunk, ahol — notabene — még szüntelenül járja a „hegedűszo, furulyaszó, ezimbalom,” mert biz ott még ekkoráig sem fogytak ki a bufeleltő bankettezésből.

A legutóbbi nagy eszem-izsom — ha nem csalódom — az volt, amit a kohászok és bányászok cselekedtek. Hja, jól esik változatosság kedvéért, rémlédező bányáureg helyett pezsgőtől habzó serleg fenekére pillogatni.

Színházainkban nagy dolgok vannak készülöben. Kezdjük a Szikszay... pardon! a nemzetinél! Egybegyült újra a „jeles kompánia,” mely meglehetősen szíjjel-szóródott a rekkenő napokban. Jászay Mari, Helvey Laura a ködös Londonból, az örökifju Prielle Cornelia a fenyvesekkel vadregényes Tátrafüredről, jó Szigeti bácsink svábhgyi szőlőjéből, ragyogó Csillag Terézünk a Margit-sziget susogó tölgyei alól, és hős Nagy Imrénk a — nemzeti színház bérházából, mind, mind összetalálkoztak újra hatalmas munkakedvben... Jókai „arany embere” arany szezonot teremtett a nemzeti színháznak; adja Isten, hogy most gyémánt szezonná avanszirozassa a legújabb, regényéből gyurt drámájával, a „fekete gyémántok”-kal!... Igaz ugyan, hogy valamint a politikai horizonon, úgy a nemzeti színház szemhatáran is egy sötét pont kezd mindinkább előtűnni, de tudom, hogy nyomban vidámban lélekzenek t. olvasóim, ha megsgem, hogy Csikynek egy új drámája az a „Sötét pont.”

Ördögadta népszínháza még mindig az ördög piruláival traktálja közönségét. Pedig már a kaczkias menyecskevé lett Hegyi Aranka is ott csesereg benne! No de majd beköszönt már e napokban újra régi fészkebe valami parázs nótvál a mi diésó Blahánék és tudom, hogy hamarosan véget vett az ördög uralmának az országáiró Angyal Liszka.

Politikáról mitsem írok. A Sándor-utca tája ugyan nem néptelen már, összeültek a patres conseripti — de nem történt még semmi. Hiszen még Csanády bá sem szolt oda „Tisza Kálmán urnak,” hogy: hiába rázogattja fejét a miniszterelnök ur!... Majd írok akkor, mikor felmordulnak a dörgegelmes szónoklatok, szerteczikáznak a lobogó „pártvillámok,” kigyuladnak a honatyai arczulokok... majd akkor, akkor!

Fővárosi levelező.

* * 1885. október 3.

T. Szerkesztő ur! Ha a különféle miniszteriumoktól kiadott sokféle törvényeket, rendeleteket látjuk vagy éppen olvasuk, nagyon könnyű a községi előjárók köteleességeivel tisztába jönni, mert bizony egy falusi bírótól igen sokat kívánunk közigazgatási, rendőri, pénzügyi- és Isten tudná miféle ügyi szempontokból. És aztán azt is látjuk, hogy bizony nagy ur az a falusi bíró egy papíron a maga falujába! — Csakhogy sajnos, de igaz, miszerint oly községi bíró, előjárót találni, aki csak 1/3-része tenne eleget az ő köteleességének, vajmi kevés.

Tagadhatatlan, hogy a törvény nagy jogokkal, hatalmakkal látja el a községi bírót, de mikor ezen jogokkal élni nem tudnak, nem akarnak, vagy éppen nem mernek!...

Nem tudnak, mert a kiadott rendeleteket nagyobb része át se olvassa, vagy ha átolvassa is, nem éri. Nem akarnak, mert azt kívánják, hogy minden komolyabb dologgal a jegyző foglalatokodjék. A jegyző büntesse meg egy vagy más lopásért, verekedésért vagy Isten tudja miért, egy vagy más előjáró atyafiát, barátját. A jegyzőt úgy is azért fizetjük, hogy az az életét is feláldozza valamely gonosz boszunak. Aztán minek az a törvénykezés főképp nyáron át, mikor a bíró urnak a mezőn van dolga, csinálja a jegyző, ő otthon ül. Nem mer, mert ha egy vagy más rokonát ő büntetné meg, megharagudna. Vagy ha a keresmáros, mézáros úr- vagy súly-mérleget vizsgáltná, s a hibáskért (amilyen talán mindenütt van) megbüntetné, csak ő huzná a rövidebbet, mert egyszer-másor rászorulhat a zsidóra; s aztán az egész pünkösdi királyság egy, vagy legfeljebb három évig tart, s erővel huzták a nyakába.

Aztán a rendőri ügyekért úgy se nagyon ellenőri senki. Egészen más az adóügy, itt már nap-nap után kap rendeletet büntetés terhe alatt, vagy lát adóügyi hivatalnokokat akik ellenőrzik.

Innét ered aztán az, hogy adhat a keresmáros 10 deci bor, pálinka vagy bármi más helyett 7—8-at, 50 deca hus helyett 40-et, nem néz utánna senki. A szegény nép pedig annyira beletörődött már e nap nap utáni csalásokba, hogy ököllé törüli szemét bár, de panaszt nem tesz, mert úgy is ő huzná a rövidebbet.

Jóllehet, hogy a járási szolgabírák az ily csalásokról mit se tudnak, mert őket sem az egy, sem a más, csak nem meri rászédni, de szigoruan és mentül gyakrabban kellene a bírák által keresmárok, székeket, koltokat stb. megvizsgáltatni.

Hát a választmány, a hol már intelligens emberek is vannak, mire való? arra, hogy a népért, melyet képviselnek, annyit sem tesznek meg, miszerint a mézárosokat, akik ez ipart talán sohsem tanulták, sőt talán iparengedélyük sincs, rendre utasítanak, vagy az előjárókat figyelmeztetnek, hogy a husmérési jogot csakis olyannak adnak ki, aki kivétel nélkül mindennap ad hust, és nem tekinti, hogy most shábes, majd pedig hosszu nap van, mert vannak ám községek, ahol zsidó lévén a husvágó, amikor neki ünnepe van, mint már vagy négy hét óta, a nép négy-öt napig sem kap hust.

Vagy olyannyira elbizott, hogy olyan husokat, italokat ad, amilyen neki tetszik. És ha a mennyiségért, vagy minőségért zugolódik valaki, még goromba vagy semmit sem ad.

Nap-nap után hallani, tapasztalni lehet, hogy a literekből a régi itczék, a kilokból a régi fontok lettek, de az ár és minőség nem a régi, de hogy egyet vagy mást ilyenekért megbüntetne, arról hallgat a krönika.

Bizony pedig jól esnék hallani a szegény népnek ilyesmi bajoknak orvoslásáról is, és nemesak azt, hogy most adó, majd orvos-, erdesz-, pap- stb. fizetéseket hajt a bíró! K. G.

Értesítés.

Van szerenésém a megyei gazdaközönséget tisztelettel kiértésiteni miszerint:

1. A közös hadsereg és honvédség löszükségletének közvetlen a tenyész tőktől leendő beszerzésére a nm. földművelési miniszteriumtól elhatározottat, — ennek folytán meyegekben a remunda-vásárlás folyó évi október 19-én Tor-nallyán fog megtartatni. Azert azon gazdák, kiknek arra való eladó lovaik vannak, ne mulasszák el a kedvező alkalmat lovaik eladására, ily módon lovaikat jól értékesíthetik, — mely körülményről az illető körjegyző urak legyenek szivesek hivatalos körökben a kis gazdákat kiértésiteni.

2. A nm. földművelési miniszterium a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtokon folyó évi október hó 26-án gulyárverést tart, mely alkalommal 104 drb tenyész szarvasmarha kerül nyilvános szóbeli árverés alá. Azon tenyésztőknek, kiknek jó tenyészanyagra szükségük van, kedvező alkalom nyílik annak beszerzésére. — P. Apáti, 1885. évi október 2.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

Meghívás.

A gömörmegei általános tanító-egylet „rimaszombati járásköre” folyó évi október hó 17-én délelőtt 9 órától Rimaszombatban a községi iskola tanácstermében gyűlést tart, melyre a járáskör t. tagjai tisztelettel meghívattak. A gyűlés tárgyai: 1. Próbatanítás a ref. leányiskolában. — 2. Elnöki megnyitó. — 3. A próbatanítás bírálata és az iskola felszerelésének megtekintése. — 4. „Mit tehet a tanító: hogy növendékei a tankötelezettség megszűntével is vallás-erkölesések legyenek.” — 5. „Mi módon lehet növendékeinket a helyesírás szabályaival a legkönnyebben megismertetni” ezimű tételek megvitatása. — 6. Az országos kiállításon résztvett tanítók jelentései. — 7. Folyó ügyek. — 8. Indítványok. — A tagsági díjak behajtása.

Rimaszombat, 1885. okt. 2.

Törköly József, jkőri elnök.

Hírek és vegyesek.

Lapunk jelen száma első lévén ez évnegyedben, ismételve s tiszteletteljesen kérjük lapunk olvasóit, miszerint előfizetéseiket megújítani, s illetőleg az ennek díjául hátralékban maradt összegeket kiadó-hivatalunknak beküldeni, — jövőre nézve pedig az iránt, hogy e lapokat tovább jártni hajlandók-e vagy nem? levelező lapon s postafordultával nyilatkozni sziveskedjenek, mivel egyrészt azokkal senkinek sem akarnánk terhére lenni, másrészt pedig méltányos, hogy a felesleges kiadásoktól megkíméltsünk.

Királyunk névünnepe alkalmából, ma vasárnap, d. e. 10 órakor hálaadó isteni tisztelet (nagy mise) fog tartatni a helybeli róm. kath. templomban.

Házasság. Tibély S. A. helybeli kereskedő leányával, Etelkával, Tibold Ferencz ajnésküi lakos m. hó 28. napján tartotta esküvőjét.

A budapesti országos kiállítás bíráló bizottsága m. hó 25. napján tette közzé íteletét, mely szerint Gömörmegei kiállító közül kitüntetésben a következők részesültek: A VI. csoportban (bányászat, kohászat, földtan) gr. Andrassy Manó, s a rimamurány-salgótarjáni vasmű-egylet vasgyárai **disz-oklevelet**; a XIII. csoportban (bőripar) Markó József Rozsnyón, Trubint Lukács Rimaszombatban (mint bíráló bizottsági póttagok, versenyen kívül), a XVI. csoportban (ruházati ipar) Alexy Lajos Rozsnyón, Kovács Zsigmond, Ujj Lajos Rimaszombatban, Varga János szürszabó, Stepanyiczki Ferencz cipész Rozsnyón jó munkáért, Siskovics István jó és szép munkáért, — a XVII. csoportban (butoripar) Bolkay Pál Rimaszombatban kitünő munka és jó ízlésért, — a XIX. csoportban (házi ipar) Gömörmegei a házi iparnak gyakorlati irányban való fejlesztéséért, — a XXXI. csoportban (nevelés, közoktatás) Nagyóczy ez városi szakszerű gyűjteményéért, Gömörmegei (versenyen kívül) kiállító Groó Vilmos kir. tanfelügyelő népiskolák házi iparoktatása) kiállítási nagy érmet nyert.

Az aradi vértanúk kiszenvetésének harminczhatodik évfordulója e hó 6-ik napján leend. Egy év előtt a helybeli iparos segédek önképző- és segélyegylete tartatott gyász isteni tiszteletet. (Requiemet.) Gondol-e valaki ez idén is arra, hogy a kegyelet adója leróva legyen? Vagy engedjük lassan eltűnni a gyász ama emléket, melyeket felednünk nem volna szabad?

A rimaszombati egyesült protestans főgymnasium önképző-köre a mult hó 26-ikán tartotta rendes alakuló közgyűlést Bodor István tanár elnökele alatt, ki a gyűlést meleg szavakkal nyitotta meg, figyelmeztetvén a szép számmal összegyűlt tagokat azon nemes czélra, mely felé a társulat már 25 éve halad. Felsorolta azoknak neveit, kik a társulat volt tagjai közül irodalmi téren már széles körben ismert nevet vívtak ki maguknak. Majd a tisztviselők válszattak meg, s alelnök lett: Soós Miklós, titkár: Réthy Andor, pénztárnok: Vajda István, jegyző: Mihályi Lajos VIII-ik osztálybeli tanuló, ellenőr: Albert János, társjegyző: Tóth Kálmán VII-ik oszt. növendékek. Indítványba hozott e gyűlésen az is, hogy tekintettel arra, miszerint Tompa Mihály érdemeit nem méltányolta eléggé a világ, de különös tekintettel arra, hogy ő Rimaszombatban született s kezdte meg tanulói pályáját, Gömörmegei bércei hangoztatták vissza folyton lantjának pergéseit s így ő legközelebb meyeenké, városunké s így a miénk is, az ő nevért írja a már teljes gymnasium jelszó gyanánt zászlójára s tettei lelkesítsék a társulat tagjait működésre. Az indítvány egyhangulag el lett fogadva s minthogy az érettségi vizsga miatt évről évről ünnepélyt többé a társulat nem tarthat, az újra szervezett testület márczius 15-ikén rendezend nagyobb szabású emlékünnepet.

A miskolci kereskedelmi- és iparkamara folyó évi szept. hó 22. napján tartott közös ülésének jegyzőkönyvéből arról értesültünk, hogy a dobsinai ipartestület már megalkult. alapszabályai megerősítve lettek, a pelsőcezi pedig jóváhagyás előtt állanak, míg a putnoki ipartestület alapszabályai még a kamara asztalán fekszenek. — Hát a rimaszombatiak? No, azokat majd elhozza a — „Mikulás,” ha ugyan nem áll utjába még sok Maradánszki.

Ritka szép szarvast — egy tizenégyes agancsút — ejtett el a mult hó 29-ik napján Hámos Aladár ur a gácsi erdőben. A 157 kg. súlyu ezimeres vad azon megtiszteltetésben részesült, hogy a meyeház alatti husmérő ingyen bocsátotta közönségre, hanem a husából csak 40 krért juttatott egy kis kóstolót, — t. i. kilogrammonként.

A gömörmegei magyar közművelődési egyesületnek, mint halljuk ma már eddig 750 tagja van. Időszereinek tartjuk ezuttal felemlíteni, hogy meyegek községei közül is, mint ilyenek, érdeklődve a szent ezét iránt, jelentékeny számban siettek meghozni áldozataikat. E községek s illetőleg városok a következők: **alapítók** (egyszer mindenkor 50 frt alapítvánnyal) Jolsva, Nagyrőce, Rimaszombat, Simoni; **b) rendesek** (öt éven át évenként 2 frt tagsági díjjal) Abafala, Banréve, Csetnek, Czakó, Dobóca, Hanva, Héth, Iványi, Kóvi, Lenártfalva, Lőkősháza, Málé, Martonfalva, Nyustya, Nagyszilabos, Oehtina, Rochfalva, Recske, Szent-Király, Zádorháza, — ezeken kívül a nyustyai-, lőkősházi-, s nandraisi ev. egyház, a putnoki izr. hitközség; **c) pártolók** (időhöz nem kötött kisebb-nagyobb összegekkel Chisnyó, Deresk, F.-Lehota, Koprács, Kraszkó, Keczeg, Lubenyik, Mnisány, Pelsűcz, R.-Lehota, R.-Bánya, Rimóca, R.-Zsaluzsány, U.-Lehota és Vizesrét. — E nemes példát bizonyon követni fogja többi községeink nagyobb része is, ha főleg lelkes és tanító uraink olyan buzgalmat fejtenek ki a hazafias czél érdekében, minőtőlük állásuk megkíván, s mi azon meggyőződésben vagyunk, hogy a kibontott zászló bennük, s az általuk befolyásolt népben szintén buzgólkodni fogják.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság líkéri gyáranak muokásai e hó 11-ik napján (vasárnap) estve táncvizsgálat tartanak a rimabrézói vendéglő nagy termében.

Veszedelemesen mulatságos helyzetbe jutott e napokban egyik polgártársunk, kinek az a nem épen szerenésé. ötlete tá-madt, hogy az árverésre bocsátott tüzer-lovak közül egy tetszetőset megvegyen, mert hát nem is volt valami magas az ára. Jámbor jószágnak látszott a szegény, már mint t. i. a ló, a há-mot ismegszívelte, de már az ide-oda imbolygó uj kocsi-ruddal bajosabban jutott jóbarátságba. Azonban változott sorsának tán türelmesen megadja magát ha „uj” gazdája gondosan elkerüli a lovagló-iskolát ott a jánosú kapunál. A ló, mint tudjuk, nem csak okos, de büszke állat is, felébredt még alig szunnyadó nemesebb önérzete, vagy tán erejével akart még egyszer büszkélkedni, elég az ahoz, hogy polgártársunkat egy pillanat alatt szekerestül együtt berepítetett az iskolába, vitte körül-körül a megszkott utemekben eleinte, de mindig gyorsabban a szerint, amint több-több boszusággal rángatta polgártársunk a gyeplő szarait. A nagy erőlködésben leszakadt az első saroglya féloldalon, hogy legyen ami folytonos csapkodásaival böszítse a szegény állatot, amitől aztán ez csakugyan úgy neki vadult, hogy már szűkek lettek neki a lovaglótér korlátai. Most aztán neki a világnak, arra Pálfala felé, mig az inát bírta. Szeren-esére épen e miatt vesztette el a katonai kinstár kenyerét, akarom mondani zabos tarisznyáját. A tartós futam végre is megállásra kényszerítette. Hanem azért jó nagy időbe került, mig a gazda kocsijának innen-onnan összeszedett darabjaival utólrhette, de csak azért, hogy a rimaszécsi vásáron örökre búcsút mondjanak egymásnak. A polgártárs azonban szentül felfogadta, hogy több tüzerlőba nem öli a pénzet. Okosan cselekszi.

Sorsolás. A dunántúli ref. egyházkerület által a pápai főiskola javára rendezett sorsolás folyó évi szeptember 1. napján Budapesten megtörtént, a kihúzott számok teljes és hitelen jegyzéke már szétküldött, — ebből lapunkhoz is érkezvén egy példány, közönségünkben mindazoknak, ki eféle sorsjegyekkel bírnak, szívesen szolgálunk lehető nyereségeikre nézve felvilágosítással, megjegyezvén, miszerint a nyereségek a sorsjegyeknek a rendező bizottság elnökéhez, Antal Gábor urhoz Pápára lett elküldése után, töltyé évi november hó 30. napjáig fognak kiadni, az azontul nem követelt tárgyak a pápai főiskola javára értékesítettek. A nyereségek csomagolási és postadíját a nyerő viseli.

Mehner Vilmos kiadásában megjelenő „Képes Családi Lapok“ VIII. évfolyamának 1-ső száma a következő tartalommal jelent meg: Az utolsó rév. (Elbeszélés.) Tolnai Lajostól. — Erdei románcz. (Költmény.) Bartók Lajostól. — Őszi este. (Tárcza.) Sziklay Jánostól. — Barababao. (Velencei novella.) Tóth Bélától. — A tünődő szerelmes. (Költmény.) — Az állatok erőképe. (Tárcza.) Oriéntól. — A boszorkány. (Regény.) Theuriet Andrástól. — Képmagyarzat. — Mindenféle. — Képeink: Először szabadságon. — A gyermek világa. — A tünődő szerelmes. — Hangverseny a börtönben. — Melléklet: „A szobor titka. (Regény, Tábori Róbertől.) 1—16 oldala. — Borítékon: Az olvasóközhöz. — Heti-naptár. — Sakk-talány. — Koczkarejtvény. — Megfejtések. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Kiadóhivatali értesítés. — Szerkesztői posta. — Jutalmi szelvény. — Hirdetések. Előfizetheti Budapest papnövelde-utca 8. sz.

A legjelesebb német tájképfestő, Achenbach András szeptember 29-én ünneplé születésének 70 és művészi működésének 50 éves jubileumát. Ez alkalomból az „Ország-Világ“ bemutatja a jubilans arezéképét Nyári Sándortól írt élet- és jellemrajz kíséretében s ezenkívül a festő két festményét művészi kivitelben. E két festmény utánzatát az „Ország-Világ“ a német képes lapokat is megelőzve közli. A lap többi közleményei is mind figyelemreméltók. Kozma Andortól nagyhatású költemény, A „Béka“ ezimmet, továbbá Twain Márktól egy humoreszk „Mikor én gazdasági lapot szerkesztettem.“ Két nagyérdékű cikk a kiállításról. — „Rajxrát“, alkalmi cikik a rajxrát megnyitása alkalmából Szokolay Kornéltól. — „Aranyhaju Firtos“, székely tündér-rege Fülöp Arontól, az „Ellak“ szerzőjétől, „A hét története“ Borostyáni Nándortól; s végül Gabányi Árpád osztatlan tetszést kellett regénye a „Két vén gyerek“, mely e számban ér véget. Az „Ország-Világ“ a jövő évnegyedben új regényt kezd Benedek Elektől, a „Székely tündérorszag“ szerzőjétől, mely regénye a székely népelethől van merítve. A legújabb szám rovatai is rendkívül gazdagok és változatosak. Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok a kiállításról, könyvpiac, vidéki élet, sport, hymen. gázszrovat, innen-onnan, rejtvények. Az „Ország-Világ“-ra előfizetheti Budapesten a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál Keeskeméti-utca 6. sz.

Nyílt tér.*)

Nyilatkozat.

A „Gömör-Kishont“ f. évi 39-ik számában nyilatkozó urakkal szemben csak annyit akarok megjegyezni, hogy állításmat fenntartom, mert az nyilatkozatukkal megezőfolyva nem lett. Barna Imre urral pedig e lapok 39-ik számában már végeztem.

Részemről ez ügyet teljesen befejezettnek nyívanítván, az ítélet kimondását a t. közönségre bízom.

Rimaszombat, 1885. október 1. **Jakabfalvy Béla.**

Nyilatkozat.

Alólírott ellen is, Singer S. Leo rimaszombati izr. főrabbi szept. 28-án hivatalos vádat emelt a főgymnasium igazgatójánál. E vád tudomásomra hozatván, a magam igazolására felhívtam. Mivel ezen alaptalan vád becsületesemre tört, föntebinél egy kartársammal együtt személyesen megjelentem — és becsületbeli kötelességévé tettem a vádnak 48 óra alatti bebizonyítását. Mivel föntebbi e becsületbeli kötelességének eleget tenni mind ez ideig elmulasztotta: az alaptalan vád pedig városzerte szájról-szájra jár, a közvélemény megnyugtatására a magam részéről addig is, míg az ügy törvényes elintézését nyer, föntebbit, míg a vádat be nem bizonyítja, kötelességemnek ösmerem a legszemtelenebb hazugnak nyívanítani. — Rimaszombat, 1885. okt. 3-án. **Benkó János.**

Nyilatkozat.

Folyó évi szept. hó 2-án összes terményeim, valamint eséplőgépem, melyeket a „Foncière“ pesti biztosító intézet rimaszombati főügynöke **Kern Adolf** urnál adtam fel biztosításra, a tűz martalékává lettek.

Bár sem a biztosítási díjakat le nem fizettem, sem a kötvény birtokomba nincsen, összes károm nevezett intézet felügyelője által a legméltányosabban és teljes meglegedésemre rendeztetett. — miért is nem mulasztatom el úgy a „Foncière“ pesti biztosító intézet, valamint annak főügynöke **Kern Adolf** urnak coulans és előzékeny eljárásáért köszönetemet nyívanítani. — Kelt Tót-Hegymegen, 1885. szept. 17.

Előttünk:

Pongrácz Pál, Hámos Aladár.

Alitiz Pál.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Árverési hirdetés.

A zeherjei közbirtokosság korezmája jövő 1886. év január hó első napjától kezdve több évekre haszonbérbe kiadandó. Mely bérletre árverés fog tartani folyó évi október hó 18-ik napján délután a zeherjei bíró házánál. Bérleni kívánók 100 frt bánatpénzzel el látva az árverésre meghívatnak.

Az árverési feltételek előlegesen megtekinthetők közbirtokossági igazgató Rimaszombatban lakos **Konyha József** urnál.

TRUBINT LUKÁCS

szijgyártó-mester.

Rimaszombat, eserecsényi-utca 8. sz.

Az új iskolai év beálltával ajánlom az igen tisztelt szülők figyelmébe a raktáromon levő és saját készítésű mindenféle alaku

iskolai könyv-táskáim

darabját 70 krtól kezdve 2 frtig.

A lovat tartó közönségnek nem ajánlhatom eléggé a téli idényre a raktáromon található kitünő minőségű és olesó

lópokróczaimat.

Párja: 3 frttól kezdve 16 frtig.

Lószerszámok, hintótetők, lábbeliek stb. stb. épentartására a legjobb

oroszbörkenőcs

is kapható nálam. Ezen kenőcs által bekent bőrrészek a legszebb fekete színt nyerik és a bőrnek tartósságát és puhaságát idézi elő.

Végül pedig ajánlom a legjobb hirnek örvendő

szijgyártó műhelyemet

mindazoknak figyelmébe, kiknek bármiféle jó és olesó szijgyártó munkára szükségük van, szerencsétlenségük megrendeléseikkel.

Vidéki megbízatások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

TRUBINT LUKÁCS, szijgyártó.

Eladó gyümölcsfák.

Szab. Rimaszombat város tulajdonát képező faiskolában 2000 drb különféle nemesített körte- és almacemete eladó; a körtefák 1—2-, az almafák pedig 2—3 évesek, ez utóbbiak a faiskolában már kitünő téli- őszi- és nyári faj-gyümölcsöt is termettek. A fák mind erőteljes- és apró gyökűek, 7—10 láb magasak és többnyire gömbalakúra neveltettek.

Az ára 100 darabonként nével, egy vagy több fajonként 40 frt, — ugyanezekből vegyesen (Melange) 100 darab 25 frt.

Továbbá 5—10 láb magas ojtott ákácok darabja 40 krtól 1 fitig ugyanott szintén kaphatók.

Megrendeléseket elfogad és eszközöl

WIKOUKAL HENRIK,

városi műkertész.

2—3

Kereskedő tanoncuzul

egy 14—15 éves ifju, ki legalább 2—3 gym. osztályt végzett, **KERN ADOLF** rimaszombati vas- és fűszerkereskedésében azonnal fölvetetik. — Értekezhetni lehet bármikor ugyanott. 3—3

Eladó

több faj pálma és tropikus növény.

Alólírott tisztelettel hozom a virágkedvelőknek tudomására, miszerint a Széchenyi-kertben levő üvegházakban található összes különféle faj pálma és tropicus növényeim — a teletelési hiány miatt — jutányos áron eladók. Ezen disznövények egy a szoba- és üvegházi tenyésztésre igen alkalmasak.

Kisebbs bevásárlásoknál 30%-ot, az összesnek átvételénél pedig 50%-ot engedek.

Mint hogy így kedvező alkalom, disznövényeknek jutányos áron megszerezhetésére, ritkán kínálkozok, felhívom úgy a n. é. közönség, mint az üvegházat tartó Uraságoknak figyelmét ezen alkalom felhasználására.

Rimaszombat, 1885. szeptember 25.

2—3

WIKOUKAL HENRIK, városi műkertész.

Hirdetmény.

6018. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint te-lekknövi hatóság közhírré teszi, hogy **Varga Mihály** és **Márton** végrehajthatóknak néhai **felső Baeso János** hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 256 frt tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Simoni község határában fekvő, a simonii 63. sztykben foglalt ingatlanokból felső Baeso Jánost illető fele részre 373 frt, a simonii 164. sz. tykben foglalt Baeso felső János és Nagy szül. Végh Katalin nevében álló 62. hrszámmal jelölt beltelekre és 33/b. számú házra 186 frt, végre a simonii 166. sztykben foglalt Baeso János felső és ifj. Baeso Jánosné szül. Székér Erzsébet nevében álló 115. hrszámu rétre az árverést 48 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi november hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor Simoni községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárlának 10%-át, vagyis a simonii 62. sztykben foglalt ingatlanokra 37 frt 30 krt, a simonii 64. sztykben foglalt beltelek s házra 18 frt 60 krt, a simonii 166. sztykben foglalt rétre 4 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ova-dékképes értékpapírban a kiküldött rétre kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1885. szept. 18. A rimaszombati kir. tszék, mint könyvi hatóság. **Török**, kir. tszéki elnök.

Kizárólagos
főraktár
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
Édeskuty L. m. kir. udv. szállítonál
Budapesten.
Ugyazintén kapható minden gyógyszerboltban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.
Az 1884-ik évi elszállítás
1,500,000
palaczk.
Kapható Rimaszombatban:
Szabó és Vékey, Kern Adolf és Weisz Károly urak
kereskedéseiben.

hazánk egyik legszónasavdúsabb
SAVANYUTVIZET
kifünő szolgálatot tesz főleg az emésztesi zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajában. Alkalmában a víz mindazon koroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

A MOHAI
ÁGNERESSZ
FORRÁS
A forralmegegyel gazdalkati kiállításán 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVÉLET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. győztes. kiállításán EZÜST ERMET nyert.
A telenzi 1882. évi kiállításán BRONZ-ERMET nyert.
A ercsi 1880-ik évi országos kiállításán ELISMERÉSI OKLEVÉLET nyert.